

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΝΕΜΩΝΕΣ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Τι κι αν χιονίζει ;... Δύστηνη ψυχή, τὸ φῶς θημύσου,
Γίνου παιδί και πίστευε στὰ παραμύθια αἰώνια,
"Και ἀνοιχτὴ ὁ παράδεισος ξανά στὴν προσευχὴ σου
Καὶ τότε ἄς πέρτουν στὸ βουνό, στὴ χῶρ' ἄς πέρτουν χιόνια.

Ἐσὺ θὰ λές στὸν οὐρανὸ ψηλά πὸς ξεφυλλίζουν
Φούλια, κρινάκια, γιασεμιά κάποια τρελλὰ ἀγγελουδία,
Μὰ πρὶν να πέσουν οἱ καζες οἱ Στριγγλες τὰ ξοραζόντων
Κ' ἔτσι μαδοῖνε γύρω μας σὰ χιόνια τὰ λουλουδία.

"ὦ ! Νὰ πού, τέλος, ἀράξεις σ' αὐτὰ τ' ἀγαπημένα,
Στὰ βλοσυρὰ μέρη αὐτὰ, πού τόσο τὰ ξεγνοῦσες,
Τόσο τ' ἀνοιγόντων και πού—ἀλλοί ! θλιμμένους ὀλοένα,
Μιὰν εὐτυχία ἀγνωρίστη μεσ' στ' ἀγνωστο ζητοῦσες.

Νά την ! ἀλλοῦ τὴ γύρωσες, κ' ἐξείνη ἔδω εἶχε μείνει,
Νά την μαζί σου ὅπου κι' ἀν πρὸς' κοντά σου' πλάι-πλάι,
Νά την μακριά ! Και νάτηνε στὸ κῆμα πού ἐνὸ βρῆνε
—Τρελλό ! —ξεχνάει τὴ μοῖρα του και σβῆει καὶ τραγουδιάει.

Λάμπρος Πορφύρας

ΕΝΑ ΣΠΙΤΑΚΙ

Δὲν ἔχει καμιά δόξα οὐτ' ἱστορία !
Γέρονι μικρὸ χαϊωὶ και ταπεινὸ,
Λιοπότρια, και βροχές, βοριάδες κρῆνα !
Τὰ δέχτηκε ὄλα... δίχως ἱστορία.
Γι' αὐτό, και σάν περὸν, τὸ προσκυνῶ !

Θὰ σέπασε κι' αὐτὸ λίγη εὐτυχία
γέλια... δυὸ τρεῖς χαρὲς... πόικρα πολλή...
ἀγάτης λόγια... θανάτου ἀγωνία.
Σγοπεθαίνει δίχως ἱστορία
μέσα στὴ γνώριμή του τὴν αὐλή.

Γύρω του ἔνας κισσός, πλάι μὰ γαζία
κι' ἕνα κυριασσάκι λιγιστό.

Στὴν κόρη του μιὰ εἰκόνα : Παναγία.
Κι' αὐτὴ—λές κι' εἶταν ὄλη του ἡ ἱστορία—
Κι' αὐτὴ, μὲ τὸ καντῆλι της σβηστό.

Ν. Πετρεζᾶς

ἐγκατεστάθῃ στὴν Φερράρα ὁ δούξ τῆς Φερράρας και ἡ γυ-
ναϊκά του, ἡ κόρη τοῦ Λουδοβίκου ΙΒ', τὴν περιέβαλαν με τίς
μεγαλύτερες τιμές. Καὶ τότε Πάπα ἀκόμη τῆς μεγάλης ἐπιτροπῆ
ἡ Βιτόρια μ' ὄλο πού ἡ οικογένειά της βρισκόταν πάντα σ' ἐχθρότητα
με τὴν Ἁγία Ἐδρα και στίς συνστάσεις της ὄφειλον τὸν τίτλο τους
οἱ κερδινάλιοι Βέμπο και Φρεγγόζο.

Ὁ μεγαλύτερος ὄμως θριαμβὸς τῆς Βιτόρίας ἦταν τὸ ἐνθου-
σιώδες αἰσθημα πού ἐνέπνευσε στὸν Μιχαὴλ Ἀγγελὸ Μπουοναρότι.
Ἐνας τέτοιος καλλιτέχνης μεγάλος και ὡς ἀνθρώπος και ἐξαι-
ρετικός ὡς γλύπτης, ὡς ζωγράφος, ὡς ἀρχιτέκτων και ὡς ποιητῆς
θεωροῦσε ὡς τιμὴ του νὰ ἔχη τὴν φιλία τῆς Βιτόρια Κολόννα.
Δέκα χρόνια διήρκεσε αὐτὴ ἡ εἰρωτικὴ φιλία και τίποτε δὲν μπόρεσε
ποτέ νὰ τὴν ψυχοῖνε. Ποτέ δὲν πῆγαινε ἡ Βιτόρια στὴν Ρώμη
χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν Μιχαὴλ Ἀγγελο και ἡ ἀλληλογραφία τους
ἦταν τόσο πυκνὴ, ὥστε κάποια φορὰ ἡ Βιτόρια θέλοντας ν' ἀ-
στενευθῆ τοῦ ἔγραψε, ὅτι ἡ συγχὴ τους ἀλληλογραφία ἐμπίδενε
αὐτὴν μὲν νὰ πηγαίη στὴν Ἐκκλησία τῆς Σάντα Κατερίνα, ὅπου
ἔφωλεν τὸν ἔσπερον μαζί με τίς καλόγριες, αὐτὸν δὲ νὰ ἐφορᾶται
στὸν Ἅγιο Πέτρο.

Ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ βρισκόταν ἡ Βιτόρια στὸ Βιτέρμπο. Ἄλλὰ
δὲν ἔμενε ποτέ πολὺν καιρὸ στὸ αὐτὸ μέρος. Πότε ὁ πόλεμος, πότε
ἡ πανώλης τὴν ἀνάγκαιαν νὰ βρισκεται ἄλλοτε στὴ Ρώμη και ἄλ-
λοτε στὴν Νεάπολι. Τὸ 1546 ἀλλάξε γιὰ τελευταία φορὰ διαμονή.
Πῆγε ἀπ' τὸ Βιτέρμπο στὴν Ρώμη και κατέλυσε στὸ μοναστήρι τῆς
Σάντα Ἄννα. Στὰς ἀρχὰς ὄμως τοῦ 1547 ἡ ὄφεια της ἐκλονίσθη
σὲ τέτοιο σημεῖον, ὥστε ἡ ἀνεμιά τῆς Ἰουλία Κολό και ἡ σύζυγος
τοῦ Τζουλιάνου Τσεζαρίνη, τὴν ἔπεισαν νὰ πῆλ και νὰ μείνη στὸ
σπίτι της, τὸ παλάτι τῶν Τσεζαρίνη. Ἐκεῖ ἐπέθανε ἡ Βιτόρια τὸν
Φεβρουάριο τοῦ 1547 σὲ ἡλικία 37 ἐτῶν. Ὅλη τῆς τὴν πρῶσιαιά
τὴν ἄφησε στὰ μοναστήρια πού τὴν εἶχαν φιλοξενήσει και ἡ τελευ-
ταία της θέλησις ἦταν νὰ θαρτῆ σάν καλόγρια. Καὶ πράγματι στὸν
τάφο της στὸ μοναστήρι τῆς Σάντα Ἄννας δὲν βρισκεται καμμιά
ἐπιγραφή πού νὰ φέρη τὸν ὄνομά της.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος τὴν εἶδε γιὰ τελευταία φορὰ στὸ φέρετρο
και τῆς φίλησε τὸ χέρι, κι' ἔπειτα γύρισε πίσω στὸ ἐργαστήριό του.
Εἶταν ἡ πρώτη και τελευταία φορὰ πού τὴ φίλησε. Πολλές ὄρες
ἀργότερα ὁ μαθητῆς του Καντίβι μιλῶντος γιὰ νὰ ἐργασθῆ βροῖκε
τὸν δάσκαλό του νὰ κλαίη. Εἶχε μετανοήσει, τοῦ εἶπε, πού φίλησε
μόνον τὸ χέρι τῆς Βιτόρίας και δὲν τὴν φίλησε στὸ μέτωπο και
στὸ μάγουλο. Τὸ ἐλέγειον δὲ πού ἔγραψε γιὰ τὸν θάνατο τῆς
ἐξυμνοῦσε γιὰ πρώτη φορὰ τὴν σωματικὴ καλλονὴ πού εἶχε διατη-
ρήσει ἡ Βιτόρια και σὲ προχωρημένη ἀκόμη ἡλικία. Ντυμένη τὴν
ὄνομαξ, και πραγματικῶς ἦταν «θεὰ» ἡ γυναῖκα πού βρῆμασε σὲ
μιὰ τέτοια ἐποχὴ και πού λάμπρυνε με τὸ πνεῦμα της και με τὰ
ποιήματά της τὴν Ἰταλία.

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΕΡΔΗ

Ἡ ἀγάπη του στὰ φαγητὰ

Θὰ παραμείνη ἀληθινὰ περιήρημη ἡ ἀγάπη τοῦ μεγάλου Ἰταλοῦ
μουσικοῦ Βέρδη, πρὸς ὄλες τίς ἡδονές τῆς τραπέζης. Ἦταν ἀπὸ
τοὺς λίγους μουσικοὺς οἱ ὁποῖοι τόσο πολὺ ἐφρόντιζαν νὰ καλοτρώνε.
Ἀπὸ τὰ τρανταπέντε του χρόνια και ὕστερα ἐπρόσεχε ὑπερβολικὰ
στὴν ἐκλογή τῶν μαγειρίων του. Ἐθεοοῦσε πραγματικὸ εἶδημα τὸ
νῆξι στὴν ὄψησά του ἕνα καλὸ μάγειρα. Σ' ὄλες του τίς συν-
τροφές ὀμιλοῦσε διαρκῶς γιὰ τίς ἐλλείψεις πού ἐτύχαινε νάχη ὁ
μάγειρός του και οἱ φίλοι του διηγοῦνται πὸς κάποτε ὅταν ἦταν
40 ἐτῶν, στὸ διάστημα ἐνὸς μόνον χειμῶνος, κατάρφεσε ν' ἀλλάξη
ἐπτά... ἐν ὄλω... μαγειροὺς !...

Ἡ μισανθρώπια του

Ὁ Βέρδη, περισσότερο ἀπ' ὄλους τοὺς ἄλλους καλλιτέχνας συνα-
δέλφους του, ὄχι μόνον δὲν ἦταν φίλος τοῦ κόσμου, ἀλλὰ, στὰ τε-
λευταία μάλιστα χρόνια τῆς ζωῆς του, εἶχε καταντήσει πραγματικὰ
μισανθρώπος. Δὲν τοῦ ἄρεσε διόλου νὰ γνωρίζη πιά στὴ ζωὴ του
νέα πρόσωπα.

— Δὲν καταλαβαίνω, ἔλεγε, γιατί ὁ κόσμος ἐννοεῖ νὰ θεωρῆ τίς
καινούργιες γνωσιμές και σχέσεις του, ὡς κάτι πού πρέπει νὰ τὸ
ἐπιζητῆ ἔγω ἀπ' ἐναντίας, αἰσθάνομαι πὸς, εὐθὺς ἀπὸ τὴν πρώτη
σύστασι πού θὰ μοῦ κάνουν μ' ἕνα ἀγνωστο κῆριο ἢ με μιὰν ἀγνω-
στη κυρία, δὲν ἔχω πιά τίποτα τὸ κοινὸ μαζί τους. Καὶ μάλιστα
αἰσθάνομαι και κάτι ἄλλο ἀκόμα. Πῶς, ἐνῶ πρόκειται νὰ δώσω
στὴ νέα αὐτὴ γνωσιμὰ κάτι πολὺτιμο ἀπὸ τὸν ἐαυτό μου, συγγῶ-
νος δὲν μοῦ μένει νὰ πάρω, παρὰ ἕνα ἀπλό κοινωνικὸ κοπιπεντό,
ἢ ἕνα ὀπορητικὸ χαρτετισμὸ.

Ἡ ἀπλότης του

Ἦταν ἀδόνατο νὰ συνηθίσῃ στίς πικρότητες και στίς ἐθυμο-
τυπίες τῆς ἐποχῆς του. Τοῦ ἄρεσε τόσο πολὺ ἡ ἀπλότης τῶν πα-
λιῶν συνηθειῶν του, ὥστε παρ' ὄλες τίς παρακλήσεις τῶν φίλων
του, οὐδέποτε δέχτηκε νὰ φορέση και αὐτὸς πάλιν καπέλλο, στίς
ἐπίσημες ἐσπερίδες πού τὸν καλοῦσαν :

— Ἀλήθεια, αὐτὸ πού μοῦ ζητᾶτε νὰ κάνω, ἔλεγε, εἶνε τόσο
νόστιμο, ὅσο και τὸ νὰ θέλετε νὰ πείσετε ἕνα φτωχὸ χωρικὸ νὰ φο-
ρέση... περικεφαλαία !.. Ὅχι, ὄχι ἀγαπητοί μου, δὲν τὰ ἐννοῶ
ἔγω αὐτὰ, ἀπὸ τὰ μικρὰ μου χρόνια συνειθισα νὰ φορῶ τὸ μαλακὸ
μου αὐτὸ καπέλο ἄφησε με λοιπὸν ἡσυχο, νὰ ζήσω πάντα, μ' αὐτὲς
τίς ἀγαπημένες μου συνήθειες.

Ἡ πίστη πρὸς τὸ ἰδανικὸ του

Ἐνα ἀπὸ τὰ ἐξοχώτερα ὄμως χαρακτηριστικὰ τοῦ μεγάλου αὐ-
τοῦ Ἰταλοῦ συνθέτου ἦταν και ἡ ἄκρα μετροπάθεια και ἡ παρά-
ληλῃ ἀταπείρησι, ἢ ὅποια τὸν διέκρινε. Ἐπίστευε τόσο στὴ μου-
σικὴ του κλίση, ὥστε δὲν ἦταν δυνατό νὰ δεχθῆ κοί νὰ συζητήσῃ
ἄλλην ἀποστολὴ στὴ ζωὴ του.

Στὴ Βιβλιοθήκη τῆς Γενουῆς ὑπάρχουν ἀκόμα 20—30 ἐπιστολές
του, πρὸς διάφορα φιλικὰ του πρόσωπα, τίς ὁποῖες ἠθέλησε κάποτε
νὰ ἐκδώσῃ ὁ καθηγητῆς Βαρτελόττο, ζητήσας τότε ἀπὸ τὸν Βέρδη
καὶ σχετικὴν ἄδειαν. Ὅποια ὄμως ἐκπλήξις, ὅταν ἡ ἀπάντησις πού
ἐλήφθη ἦταν κατηγορηματικῶς ἀρνητικὴ.

Ἄδύνατον, ἀπολύτως ἀδύνατον ! ἀπήνησε ἡ Βέρδη πρὸς
τὸν Ἰταλὸν καθηγητῆν. Θὰ εἶμαι πάντοτε πολὺ εὐχαριστημένος, ἀν
τὸ κοινὸν ἀνέχεται και εὐχαριστεῖται ἀπὸ τὴ μουσικὴ μου. Δὲν θὰ
δεχθῶ ὄμως ποτέ νὰ τοῦ προσφέρω ὡς ἀνάγνωσμα τὸν ἰδιωτικὸ μου
βιβ. Εἶμαι μουσικὸς και ἐννοῶ νὰ προσφέρω στὸν κόσμῳ μόνον τίς
ἐσωτερικῆς μου ἀνησυχιές και συγκινήσεις, ἀλλὰ συντεταγμένες πάν-
τοτε σὲ «ρωσαιοὺς τόνους».

Ἡ διαθήκη του

Ὅταν πέθανε στὰ 1901 και ἀνοιχτηκε σὲ λίγες ἡμέρες ἡ διαθή-
κη του, εἶδον νὰ ἀναγράφη μέσα σ' αὐτὴν, τὴν ἐξῆς προτοτύπον
θέλησι : «Ἐντέλλομαι, ὅπως τὰ διῶ κβῖατά μου εὐρίσκοντων στὴν
ἐπιταλὴ μου «Σὰν Ἀρχαία» νὰ κοῦν, ἀπαγορεύω δὲ ἀσθηρότατα
κἀθε εἶδος ἔθρεια γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ περιεχομένου των, παρ'
οἰοῦνθῆτος προσάπου και ἂν γίνη αὐτῆ».

Ἡ περιεργὴ αὐτὴ ἐντολή του ἐξετελέσθη, ἀφοῦ ἐκράτησε ἐπ'
ἀρετῶν χρόνον τὴν περιεργεια και τὰ σχόλια τοῦ Ἰταλικοῦ κοινοῦ.

Λιασευή : Τάκη Λιακέα